A°. 1837. N°. 150.

ARNHEMSCHE COURANT.

Donderdag den 14 December.

PRUISSEN.

Volgens de *Kameralistische Zeitung* voor het koningrijk Pruissen bestaan de ingezetenen van den Pruissischen staat uit 8,204,043 evangelische, met 8224 kerken; 5,067,703 catholieken met 4822 kerken; 176,013 Israëlieten met 434 synagogen.

HANOVER.

Men meldt uit Kassel, van den 6den December: «Onze *Allgemeine Zeitung* behelst het volgende: «Om de verbreiding van vervalschte daadzaken tegen te gaan, merken wij aan, dat, volgens gewisse berigten, de afgevaardigden der overheid en der burgerij van Göttingen aan Z. M. volstrekt geen adres overgegeven hebben, en dus ook geen, welke het bekende protest der zeven professoren afkeurt. Als medeleden van den senaat der universiteit weten wij met zekerheid, dat zijne afgevaardigden noch een adres noch eenigerlei opdragt van den senaat, betrekkelijk gemeld protest, bekomen hebben. Göttingen, 5 December 1837. (Geteekend) *H. Dahlmann. Albrecht.*"

— De *Bremer Zeitung* behelst het volgende: In eenen brief uit Osnabrück van den 25sten November vinden wij aangemerkt, dat het in de Hanoversche Courant medegedeelde berigt, als hadden zich afgevaardigden der Osnabrucksche burgerij aan de afgevaardigden der ridderschap aangesloten, om Z. M. den Koning geluk wenschen bij deszelfs troonsbestijging aan te bieden — op eene dwaling rust. Twee burgers van gemelde stad hadden zich, wel is waar, bij de deputatie der ridderschap aangesloten, maar niet in de door de Hanoversche Courant vermelde hoedanigheid.

RUSLAND.

Te Jampol aan den Dniester, in Podolië, heeft men in de kelders van een voormaals door *Ladislaus Zagoroski*, en thans door eenen regerings-assessor bewoond huis, eene talrijke verzameling van handschriften in Latijnsche, Fransche, Poolsche, Russische en Turksche taal, gevonden, welke tot de eerste verdeeling van Polen betrekking hebben. Men verzekert, dat er eigenhandige brieven van de Keizerin *Katharina* II, *Frederik* den Grooten, den hertog van *Choiseul*, minister van *Lodewijk* XV, den Sultan *Mustapha*, den Khan der Tataren, en andere personen, welke ten dien tijde eene groote rol gespeeld hebben, onder zijn. Nadat de plaatselijke overheid aan den minister van openbaar onderwijs dien vond bekend gemaakt had, beval de Keizer, de gemelde handschriften terstond aan het keizerlijk archief te St. Petersburg te zenden, en onder weg deze voor de geschiedenis van Polen zeer belangrijke documenten met de meeste zorgvuldigheid te behandelen.

DENEMARKEN.

Kiel, 25 *November*. De deelneming aan de openbare belangen vertoont zich te Koppenhagen bij alle standen, zoo dat er zich verscheidene groote leesgezelschappen gevormd hebben, waarvan een 700 leden telt. Den ganschen dag ziet men daar veel vlijtige lezers der tijdschriften en dagbladen, zelfs schoenmakers, kleermakers, enz. Om den anderen zaturdag houden *Algreen-Ussing*, professor *David* en anderen vrijmoedige redevoeringen voor talrijke toehoorders.

ITALIE.

Milaan, 1. *December*. De krooning van Z. M. den Keizer alhier zou nu wel in het volgende voorjaar kunnen plaats hebben; er worden bij ons, zoo wel als te Padua, reeds toebereidselen daartoe gemaakt.

Palermo, 20. *November* De groote stap der regering, om Sicilië geheel bij Napels in te lijven en den Sicilianen alle zelfstandigheid en onafhankelijkheid van Napels te ontnemen, mishaagt hier over het algemeen.

NOORD-AMERIKA.

Amerikaansche brieven melden het verongelukken eener stoomboot met 300 passagiers, grootendeels Creek-Indianen op den Missisippi; zij werd door een andere stroom-afvarende stoomboot in den grond geboord.

— New-Yorksche bladen stellen de partij van den President *van Buren* als geheel uit het veld geslagen voor, terwijl de Whigs in den senaat eene meerderheid van 5, en in het huis der vertegenwoordigers eene meerderheid van 47 stemmen verkregen hebben. — De handel begon zich weder te herstellen.

LONDEN, den 9den December.

De bijeenkomsten van het huis der gemeenten zijn in de laatste dagen bijzonder onstuimmig geweest. — In de vergadering van woensdag avond is door den heer *Smith O' Brien* eene petitie van hem zelven ter tafel gebragt, waarin hij zich beklaagde over de pogingen, die, zoo als bekend is, worden aangewend, om de verkiezing van een aantal leden, als onwettig, te doen vernietigen, en vooral over het handeel, hetwelk zelfs door sommige leden van de vergadering aan die pogingen genomen werd. Dit voorstel deed terstond den ijver der onderscheidene partije ontvlammen; te meer, omdat spoedig eenige edelen, welke in de bedoelde pogingen de hand zou hebben, onder anderen bepaaldelijk sir *Francis Burdett*, met name genoemd werden. Na eene zeer onstuimige beraadslaging werd door eene ministeriële meerderheid van 234 tegen 203 stemmen besloten, dat de petitie van den Heer *O' Brien* gedrukt zou worden.

Gisteren avond heeft de minister *Russel* in het huis der gemeenten eene voordragt gedaan, strekkende om de bestaande pensioenen door eene commissie van dat huis te doen onderzoeken, alvorens tot het verder verleenen van dezelve gelden aan de kroon toe te staan. De behoudende partij heeft zich met den meesten nadruk tegen dusdanigen maatregel verzet; doch is niet sterk genoeg geweest, om denzelven tegen te gaan. Na eene zeer levendige beraadslaging is het voorstel des ministers aangenomen met 295 tegen 233 stemmen. De ultra-liberalen, aan wier vordering de ministers ten dezen hebben toegegeven, zijn ter uiterste verheugd over het genomene besluit; zij stellen zich voor, dat het bedoelde onderzoek zaken aan het licht zal brengen, welker bekendwording de Tory- of hof-partij, die gedurende zoo vele jaren de pensioenen verleend heeft, in een zeer ongunstig daglicht zal stellen.

PARIJS, den 9den December.

Hoe meer de aanstaande zitting nadert, des te meer is de gesteldheid van het tegenwoordig ministerie het onderwerp van de discussie der dagbladen geworden; die der oppositie vallen hetzelve met steeds klimmende hevigheid aan, en verspreiden allerlei geruchten wegens oneenigheden, die tusschen de leden van het bestuur onderling zouden zijn ontstaan, over onderscheidene punten van het algemeen beheer. Veel hiervan kan men gerust op rekening schrijven van de erkende partijdigheid dier bladen; maar de lieden van gematigde denkwijs kunnen intusschen niet nalaten te erkennen, dat het ministerie eene zeer zwakke zijde heeft, die namelijk, dat geen van deszelfs leden kan gezegd worden een uitstekend redenaar te zijn; en dat derhalve het bestuur in de kamer zich niet naar eisch zal kunnen doen gelden, wanneer redenaars als de heeren *Guizot*, *Berryer*, *Odillon-Barrot* enz. tegen hetzelve optreden. Aan die zwakke zijde schrijft men het toe, dat de heer *Molé* in de aanstaande zitting alleen onderworpen van algemeen en praktikaal nut te berde brengen wil, en de staatkundige kwestien zooveel mogelijk ter zijde laten.

De bijzondere berigten, die men uit Bona en Konstantine ontvangt, luiden bevredigend. De gezondheids-toestand wordt als niet ongunstig voorgedragen. De inwoners van Konstantine waren tot op omtrent 10,000 aangegroeid. De gemeenschap met de onderscheidene tusschen gelegene punten werd gemakkelijk onderhouden. Onder de zuidoostelijke stammen had zich eene coalitie tegen den Bei gevormd, aan welks hoofd de bekende cheik *Ferhaet-Saghiet* stond. De markten van Bona en Konstantine werden door de Arabieren wel voorzien.

De generaal *Bugeaud* heeft den 21sten November te Oran eene dagorde uitgevaardigd, welke men als een bevel aan de soldaten, om zich op den landbouw toe te leggen, kan aanmerken. Daarin wordt gezegd, dat al de troepen in Afrika zich met den landbouw moeten bezig houden, zoo om het lot van den soldaat te verbeteren, als om mede te werken tot de kolonisatie.

Van den 10den December.

Aan de leden der beide kamers zijn convocatie-brieven rondgezonden voor de koninklijke openingszitting, die, zoo men weet, den 18den December moet plaats hebben. Vele gedeputeerden zijn nog van Parijs afwezig, maar zullen vermoedelijk in den loop dezer week aankomen.

— Te Versailles houdt men zich tegenwoordig bezig de koningsdoodklok weder in den zoogenaamden Marmorhof te plaatsen. Zoo men weet is deze klok zonder uurwerk. Zij heeft slechts één wijzer, welken men, als de koning van Frankrijk stierf, juist op de stervensseconde rigtte, en die, gedurende den regeringstijd van zijn opvolger, dus onbewegelijk staan bleef. Dit monarchistisch gebruik is afkomstig van *Lodewijk XIII*; hetzelve werd bij den dood van *Lodewijk XVI*

niet in acht genomen. *Napoleon* dacht er niet aan. Bij den dood van *Lodewijk XVIII* werd de doodklokwijzer weder gerigt, vermits het overlijden van *Karel X* niet als koningsdood wordt beschouwd. De terugkeer tot de oude hofgebruiken, ligt *Lodewijk Philips* na aan het hart.

— De berigten uit Madrid, langs den gewonen weg, gaan tot den 3den dezer. Gelijk wij gisteren zeiden, werden tot op dat tijdstip de geloopen hebbende geruchten nopens eene verandering van ministerie, door niets bevestigd. In de Cortes vervolgde men de beraadslagingen over de enkele paragrafen van het adres in antwoord op de troonrede. Wel was dit adres bereids vroeger in zijn geheel aangenomen, doch die aanneming moet eer beschouwd worden als een besluit om het stuk in beraadslaging te brengen, dan als eene definitive goedstemming.

Het *Madridsche Regeringsblad* van genoemden dag, bevat een decreet der Koningin, van den navolgenden inhoud: « Tot dat de Cortes een besluit zullen genomen hebben, betreffende het voorstel der regering, wegens de consolidatie der tot 1 Mei 1836 geliquideerde en erkende schuld, zal de schatkist, in betaling voor het eerste achtste gedeelte van den prijs der verkochte nationale goederen, ontvangen de niet-rente-gevende schuldbrieven, de niet geconsolideerde vales en de 5 pCts. schuld in papier, en wel tegen de bepaalde waarde, als: de eerste à 50 pCt., de tweede à 66 en de derde à 68 pCt."

Van de grenzen verneemt men, dat tusschen de beide krijgvoerende partijen onderhandeld wordt over het uitleveren van alle wederzijds gemaakte gevangenen, alsmede over het toelaten in de vestingplaatsen van al degenen, die daar levensmiddelen mogten willen ter markt brengen.

's GRAVENHAGE, den 11den December.

Heden heeft Z. Exc. de minister van buitenlandsche zaken aan de beide Kamers der Staten-Generaal, en wel aan de Tweede Kamer in eene zitting met gesloten deuren, eene staatkundige mededeeling gedaan, welke in de troonrede aan de vertegenwoordiging was toegezegd geworden. Aan de leden der Kamer is, wegens het in dit comité medegedeelde en voorgevallene, door den Voorzitter het geheim op gelegd geworden. Van goederhand verneemt men, dat door Z. Exc. den minister op nieuw opening is gegeven van den gang der staatkundige gebeurtenissen, sedert de laatste dergelijke aan de vergadering gedane mededeeling, voor zoo ver dit Rijk er bij betrokken was. Deze mededeeling werd door de leden met belangstelling te gemoet gezien en aangehoord, omdat in den aanvang der tegenwoordige zitting van regeringswege is verklaard geworden, « dat alhoewel de jongste beproefde stappen, tot vereffening van het Belgische vraagstuk, de bedoelde werking niet hebben voortgebragt, de aandacht des gouvernements gevestigd blijft op alle middelen en gelegenheden, om tot het einde te geraken eener spanning, evenzeer te betreuren voor Nederland als voor geheel Europa." Maar met te meer belangstelling werd deze mededeeling verbeid, omdat, naar men verzekert, uit de laatste mededeeling, in de vorige zitting aan de kamers gedaan, gebleken was, dat de Engelsche regering eerst dan geneigd zou zijn, om andermaal in eene onderhandeling over de Belgische aangelegenheden te treden, indien het Nederlandsch gouvernement wilde aanvangen met tot het eerste gedeelte der vier en twintig artikelen, behelzende de bepaling van de grenzen van België en de erkenning van deszelfs onafhankelijkheid, al dadelijk toe te treden, eene vordering, waarin men degerzijds, naar men wil, gemeend heeft niet te kunnen treden.

Naar men nog verzekert, moet uit de heden gedane mededeeling gebleken zijn, dat het treffen eener eindscheiding, op dit oogenblik nog niet spoedig schijnt te zullen plaats hebben, en dat er ook voor alsnog weinig uitzigt bestaat, dat de afgebroken onderhandelingen over het Belgische vraagstuk spoedig zullen worden hervat, waartoe noch Engeland, noch Frankrijk, groote geneigdheid moet betoonen. Over het algemeen moet de gedane mededeeling aan de gespannen verwachting niet in allen deele beantwoord hebben, en moeten, nadat Z. Exc. de minister van buitenlandsche zaken het woord gevoerd had, onderscheidene leden desaangaande hun gevoelen kenbaar gemaakt en hunne bedenkingen in het midden gebragt hebben.

ARNHEM, den 12den December.

Behalve de in ons vorig nommer reeds vermelde, zijn nog tot Dijkgraven in Gelderland benoemd: voor het rijk van Nijmegen, *J. D. Graaf van Rechteren*; Maas en Waal, *A. Schouten*; Lijmers, *F. J. de Nerée*; Veluwe, *W. A. Baron Schimmelpenninck van der Oye*; Cirkel van de Ooij, *W. T. Kopp*; Marsch, Lede en Oudewaard, *J. M. Bronkhuizen*; Hattem, *A. van Barneveld*; Brummensche Bandijk, *D. van Walrée*; Arnhemmer en Velperbroek, *H. Lenting*; Dremptsche, Oldenhaafsche, Hooglurensche en Oldburgsche Dijken *G. Kets*; Baarbroeksche en Angerlosche Dijken, Jhr. *R. W. J. van Pabst van Bingerden*; Wageningen en Bennekom, *W. Merkes*; Herwen, Aerdt en Pannerden, Jhr. *C. E. J. T. van Nispen van Pannerden*, en voor Boemelerwaard beneden den Meidijk, *W. van Dam van Brakell*. — Voorts is er een aantal Heemraden, Hoofd Ingelanden en Poldermeesters benoemd, en bij elk bestuur een secretaris en ontvanger, waarvan echter de lijst te uitgebreid is, om in haar geheel door ons te worden medegedeeld.

AMSTERDAM, den 12den December.

Beurs van 11 December.

Ofschoon er nopens de Spaansche zaken volstrekt niets nieuws bekend was, hebben zich niettemin de verhoogde prijzen der Ardoins van gisteren goed gehandhaafd, doordien kleine inkoops-kommissiën tot geldbelegging bewerkstelligd zijn.

In onze binnenlandsche fondsen bleef de omzet traag, en de prijzen zijn bijna geheel onveranderd; ook de affaires niet beduidend.

Van Russische waren oude en nieuwe Russen meer gepresenteerd; Roebels daarentegen iets vaster.

Oostenrijksche bijna zonder handel; Zuid-Amerikaansche onveranderd. Er liep een gerucht van twee Spaansche leeningen, de eene voor don *Carlos* en de andere voor *Maria Christina*: intusschen zijn dergelijke geruchten te los, om daaraan eenig gewigt te hechten.

Blijvende prijzen ten $4\frac{1}{2}$ uur.

Holland. $2\frac{1}{2}$ pCt. $53\frac{3}{8}$; 5 pCt. $101\frac{11}{16}$ à $\frac{3}{4}$; kansbiljetten $22\frac{15}{16}$; oud Syndicaat $93\frac{11}{16}$ à $\frac{3}{4}$; nieuw niets gedaan; oude aandeelen Handelmaatschappij $172\frac{3}{4}$; 5 pCt. Oost-Indië $100\frac{7}{16}$, $\frac{3}{8}$, bij nietige affaire; Spoorweg op Rotterdam $118\frac{1}{2}$ à $\frac{3}{4}$.

Spanje. Ardoins $19\frac{5}{8}$ à $\frac{13}{16}$; Passive $4\frac{5}{8}$ à $\frac{11}{16}$.

Portugal. 3 pCt. $18\frac{3}{4}$, $\frac{7}{8}$.

Rusland. Oude Russen $104\frac{3}{4}$, $\frac{1}{2}$; nieuwe $104\frac{5}{8}$, $\frac{3}{8}$; Russen van 1831 en 1833 $96\frac{5}{8}$; Roebels $66\frac{3}{16}$, $\frac{3}{8}$.

Oostenrijk. 5 pCt. Metalliek $100\frac{5}{8}$.

Brazilië. $78\frac{3}{4}$ à $\frac{7}{8}$; *Columbia* $17\frac{7}{8}$ à 18; *Peru* $14\frac{5}{8}$; *Mexico* nieuwe $27\frac{1}{2}$, $\frac{3}{8}$; Passive $9\frac{5}{8}$, $\frac{1}{2}$; Blaauwe Grieken van 100 pond $17\frac{1}{4}$ à $\frac{3}{8}$; van 200 en 300 pond $15\frac{3}{4}$, $\frac{1}{2}$; van 500 pond $15\frac{3}{4}$; Roode Grieken $13\frac{3}{4}$ à 14; in alle Grieksche schuldbrieven was eenige affaire.

Beurs van 12 December.

Men bespeurde heden veel kooplust in alle Spaansche effekten, ofschoon er geenszins eenig gerucht bekend was, dat daartoe aanleiding had kunnen geven; alleen te Antwerpen waren dezelve meer gezocht: onze beurs volgt gewoonlijk de rigting der vreemde, en dien ten gevolge waren wij ook hier in eene meer willige stemming.

Den terugkeer van *Toreno* beschouwt men te Parijs als gunstig.

In de overige vreemde effekten, alsmede in binnenlandsche, was de omzet gering en de prijzen leden ook geene meldenswaardige verandering.

Blijvende prijzen ten $4\frac{1}{2}$ uur.

Holland. $2\frac{1}{2}$ pCt. $53\frac{3}{8}$; 5 pCt. $101\frac{11}{16}$; kansbiljetten $22\frac{15}{16}$; oud Syndicaat $93\frac{11}{16}$ à $\frac{3}{4}$; nieuw $76\frac{15}{16}$; Handelmaatschappij $172\frac{3}{4}$; Spoorweg op Haarlem 126, op Rotterdam niets gedaan.

Spanje. Ardoins $20\frac{1}{16}$ à $20\frac{1}{4}$; Passive $4\frac{11}{16}$, $\frac{3}{4}$; Fransche uitgestelde $6\frac{3}{8}$, $\frac{1}{2}$; Deferred $7\frac{1}{4}$ à $\frac{1}{2}$.

Rusland. Oude Russen $104\frac{5}{8}$, $\frac{3}{4}$; nieuwe 105; Russen van 1831 en 1833 $96\frac{7}{8}$; Roebels $66\frac{1}{4}$.

Brazilië $78\frac{3}{4}$ à 79; *Columbia* $17\frac{7}{8}$; *Peru* en *Mexico* niets omgezet.

's GRAVENHAGE, den 12den December.

In de zittingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden, heeft de centrale afdeeling verslag gedaan op de ontwerpen der begrootingswetten voor den jare 1838, en zijn de beraadslagingen over dezelve bepaald op aanstaanden Vrijdag, 's morgens ten tien ure. Wijders heeft de commissie tot de verzoekschriften verslag gedaan op verschillende in hare handen gestelde stukken.

— Op den huize Schouwenberg, bij Elburg, is den 5den December, in den ouderdom van ruim zeven en vijftig jaren, overleden de Hoog Wel Geboren Heer *Frederik Adolf baron van Spaen van Schouwenberg*, kamerheer van Z. M. den Koning, lid van de Ridderschap en Staten van Gelderland.

Mengelwerk.

Het Separatismus onzer Eeuw.

Wij zagen dezer dagen in den *Avondbode* een artikel over het *Separatismus*, hetwelk wij eerst dachten, dat op den tegenwoordigen kerktwist zag; doch weldra bleek ons, dat (hoewel wij nog altijd denken, dat ook deze, schoon onvermeld, daarbij in den achtergrond bedoeld wordt) de strekking van het artikel staatkundig was. De bedoeling is namelijk deze: in vroeger jaren zocht men te *veroveren* en zijnen staat te *vergrooten*. Zoo handelden ALEXANDER, de Romeinen, KAREL *de groote*, KAREL V, (waarbij het echter voorkomt, als of hij *Spanje*, *Napels* en *Sicilien* en *Duitschland veroverd* had; terwijl hij inderdaad in *Europa* niets heeft veroverd dan *Milaan* en eenige gewesten der *Nederlanden*), en eindelijk NAPOLEON. Dit was wel aan vele misbruiken onderhevig, maar het gaf toch zekere grootheid en stoutheid van ontwerpen te kennen. Tegenwoordig heeft het tegendeel plaats, zekere geest van afscheiding of *Separatismus* der staten van elkander: een hoogst verwerpelijke geest, waarover de schrijver het *anathema* uitspreekt.

Wij zullen de verdediging der onderdrukte volken tegen de *groote* plannen hunner veroveraars niet op ons nemen. Waarschijnlijk zal de schrijver van dit artikel in den *Avondbode*, zoo hij in 1813 geleefd heeft, toen ook wel anders gesproken hebben; — zoo niet, dan vergeven wij deze lofrede der veroveraars aan zijne jeugd. Maar wij wilden wel doen zien, dat, sedert den val van NAPOLEON (want dit zal toch wel het begin van ons tijdvak zijn) aanvankelijk geen *Separatismus*, maar juist het tegendeel de staatkunde kenschetst. Werden niet op het Weener congres *Genua* aan *Sardinië*, *Venetië* aan *Oostenrijk*, *Polen* aan *Rusland*, *Saksen* aan *Pruissen*, *Oostvriesland* aan *Hanover*, *Noorwegen* aan *Zweden*, *België* aan de *Vereenigde Nederlanden*, tot welke zij nimmer (*Venetië* uitgezonderd, door eene daad van NAPOLEON) hadden behoord, vastgeklonken? Dit was toch wel geen *Separatismus!* En indien in een oogenblik van opwelling en opwinding eene wederwerking (*reactie*) plaats had, is dat te verwonderen? Doch wij gaan verder, en beweren, dat de geest der *revolutionairen* van 1830 in die landen geen *Separatismus* was. Het was de geest der *propoganda* tot de *algemeene republiek*. Zóó verstonden het LA FAYETTE, zóó de opruijers van *Polen* en *België*. De *Globe*, een dagblad der *St. Simonisten*, en een der meest omwentelingsgezinden in *Frankrijk*, beweerde zelfs, dat al het onderscheid tusschen de volken al het *nationale*, als op oude vooroordeelen gegrond, moest wegvallen, en alle volken tot één worden. Dit was dan ook stellig de bedoeling, hoewel op eene mindere schaal, in *Italië*, waar het *jeugdige Italië* het geheele Schier-eiland tot ééne republiek wilde maken. *Duitschland* (want ook daar wilde men één gemeenebest oprigten) *Polen*, *België* en *Italië* zouden vóórlanden vormen van die Moeder- en Model-republiek, waarvan de bloem te *Parijs* over *Europa* het gebied zou zwaaijen. Werd niet in *België* te *Brussel*, te *Verviers* (wij meenen ook te *Luik*) de Fransche vlag reeds uitgestoken? De staatkunde der Mogendheden en de wijze gematigdheid van LODEWIJK FILIPS aan de eene, de vrees der geestelijkheid voor de Fransche liberalen aan de andere zijde, heeft dit belet; maar de inlijving in *Frankrijk*, die nu wel voor altijd geweerd en slechts de vogelschrik is, waarmede de Belgische *orangisten ons* zoeken bang te maken, deze inlijving werd door DE POTTER, DE CELLES en andere raddraaijers der omwenteling wel stellig bedoeld. Dat *Noorwegen*, het onverantwoordelijk en zonder voorwendsel aan zijne wettige vorsten ontrukte *Noorwegen*, zich zoo veel mogelijk zocht te vrijwaren van een wingewest van *Zweden* te worden, is dat af te keuren?

Doch wij willen dit alles eens ten zijde stellen. Wij willen het eens aannemen, dat thans het *Separatismus* in het staatkundige gelijk in het kerkelijke aan de orde van den dag is. Maar dan beweren wij, dat er een tijd is geweest, waarin dit nog veel meer het geval was. En dit is de *zestiende eeuw*. Dat was eene eeuw van *Separatismus!* Vooreerst *separeerde* zich LUTHER, en schroomde het niet, wanneer men hem van *onwettige godsdienstige vergaderingen* beschuldigde, en hem door geweld (inlegering ging toen niet, want de man had een landsheer, te regt *de wijze* genoemd, die zulks belette) maar toch door geweld het prediken en verkondigen van Gods woord op zijne wijze beletten wilde, ronduit zijnen gang te gaan, en te prediken wanneer en waar hij wilde, zelfs zich voor den Keizer te gaan regtvaardigen. *Al waren er zoo vele duivels als dakpannen te Worms*, zeide hij, *ik ging er toch heen!* Ha! dat was een hardnekkige *separatist*. Daar zouden de Haagsche regters van onzen tijd een heele taak aan gehad hebben, om hem in orde te houden! Hadden zij dien man eens van wetten van zekeren verjaagden keizer gesproken, die beurtelings Roomsch, Ongeloovige en Mohammedaan was, *dat er niet meer dan 19 personen, buiten de kerken, bijeen mogten komen om God te dienen*, wat zou hij dan wel gezegd hebben? Het zou der moeite waard zijn, zijne krachttaal in zulk een geval te hooren!

Te *Genève* vereenigde zich het godsdienstige *separatismus* van de Roomsche kerk met het staatkundige tegen de wettige opperheeren, den hertog van *Savoje* en den bisschop. Maar omdat die beiden der gemeente noch godsdienstige noch burgerlijke vrijheid wilden gunnen, sloot men de poort voor hen, en verklaarde hen vervallen van het gezag over de stad. En daar was zekere hardnekkige predikant, die van zijne wettige geestelijke overheid der Roomsche kerk de magt niet verkregen had om te prediken of het Avondmaal te bedienen, en het toch onbeschroomd deed. Deze woelgeest heette CALVYN. Gelukkig hield *Genève* hem de hand boven 't hoofd, anders zou het slecht met hem afgeloopen zijn! Reeds vroeger had noordelijk *Zwitserland* zich met ZWINGLIUS van de Roomsche kerk, die zich de *algemeene* noemde, *gesepareerd*.

Maar wij zijn met de *separatiën* nog niet ten einde. *Zweden separeerde* zich feitelijk van *Denemarken*, waarmede het toch door de *Unie van Colmar*, van 1397, plegtig en wettig verbonden was. Die woelige Zweden! waarom gehoorzaamden zij niet liever aan den zoo zachtzinnigen, zoo volklievenden CHRISTIAAN II! — Wat durfden die *Dalkerels* zich vermeten, den gelukzoeker GUSTAAF WASA tot rijksregent uit te roepen? Gelukkig volhardde *Denemarken* niet in zijne aanspraken op *Zweden*; het zag spoedig, dat, al volhardde het nog een paar eeuwen, *Zweden* daarom niet minder onafhankelijk zou blijven, en — het sloot vriendschap met *Zweden*. GUSTAAF nam ook de vrijheid, even als *Denemarken's* nieuwe koning, van de Roomsche kerk te *separeren*. Naderhand werd een Zweedsche koning, kleinzoon van den grooten GUSTAAF, koning van *Polen*, en uit inschikkelijkheid voor dat rijk, waar hij in de Roomsche godsdienst was opgebragt, zocht hij die ook in *Zweden* te doen heerschen. Doch dit mislukte; de Zweden *separeerden* liever; zij verklaarden, (welk eene snoodheid!) hunnen koning van zijn regt op de regering vervallen en riepen deszelfs oom, KAREL IX, tot koning, uit. Ware de koning van *Polen*, SIGISMOND III, nu zoo wijs geweest als die van *Denemarken*, dan ware alles stil en zacht afgeloopen, en er waren twee Staten geweest, *Polen* en *Zweden*, zoo als te voren; — maar neen! hij *volhardde* in zijne aanspraken op den Zweedschen troon en dit kostte in bijna *zestig* jaren (zoo lang duurde de twist!) aan *Polen* deszelfs geheele magt, die in langdurige oorlogen uitgeput werd, het verlies van *Pruissen* en *Lijfland* met *Riga*, terwijl de Zweedsche koning KAREL GUSTAAF, dien de Pool als zoodanig niet erkennen wilde, te *Warschau* zijne intrede deed.

Maar er is nog eene *separatie*, die wij vooral niet vergeten moeten: die der *Vereenigde Nederlanden* van *Spanje*. Ten slotte was prins WILLEM I (het spijt ons voor het zoo welmeenende *Avondblad*) ook een separatist van de Heilige Moederkerk en van zijnen wettigen Heer en Koning FILIPS; FILIPS! den zoon van dien *grooten veroveraar* keizer KAREL V! Jammer, dat *Spanje* die *separatie* eindelijk, na veertig jaren in het Twaalfjarig Bestand, en na tachtig jaren bij den Munsterschen vrede, voor wettig heeft moeten erkennen, nadat het door langen strijd volkomen en voor meer dan eene eeuw uitgeput en magteloos was! Dat was eene wrange vrucht dier woelzieke, dier *separatistische* zestiende eeuw, waar zoo vele domme ijveraars begrepen, dat zij zonder vergunning der regering, niet ten getale van twintig, maar van *zesduizend* menschen openbare predikingen in het veld mogten houden. Ha! die vermetele *separatisten!* Nu, men ontbood dan ook troepen uit *Spanje*, om inlegeringen bij de hardnekkigsten te doen, en men moet zeggen, dat er nog meer gebeurde dan inlegeringen. — Toen *separeerde* men eindelijk ook staatkundig; wilde zich liever doodvechten, dan tot de vorige gehoorzaamheid terugkeeren, en zwoer eindelijk in 1581 den koning af, met de kettersche leer in den mond: « dat de Vorst om het Volk is, en niet het Volk om den Vorst, en dat het eerste den laatste kan vervallen verklaren, wanneer hij slecht regeert.»

Zie! dat was eene eeuw van *separatie* en woeling! Wij gelooven, dat de *Avondbode*, wanneer hij de zaak eens bedaard indenkt, die eeuw nog meer geneigd tot scheiding zal hebben gevonden, dan zelfs de onze, en haar den naam van *separatistische eeuw* nog veel meer waardig zal keuren.

Dikwijls treffen wij in de geschiedenis dezelfde namen aan, doch in zeer verschillende betrekking. Een prelaat TALLEYRAND-PERIGORD schreef in 1350 voor paus CLEMENS V. Een HIERONYMUS PAGANINI was, in 1490, drukker te *Venetië*. Een JOHAN STRAUSS schreef een te *Görlitz*, in 1581, uitgegeven boek tegen den «*Plunder-Pausz-* en *Krausz* duivel der vrouwen.» Een LOUIS AUBER vervaardigde, in 1667, een boek, waarin hij den Koning van *Frankrijk* geregtigd verklaarde niet alleen tot *Saxen*, *Thuringen* en *Beijeren*, als Carolingisch erfgoed, maar ook tot de hulde met den voetkus. Een MATTHIAS METTERNICH schreef, in 1792, te *Mainz*, eene hevige redevoering voor vrijheid en gelijkheid. Een schrijver, met name RAUPACH, gaf in 1730 een boek uit, getiteld: Het evangelische *Oostenrijk*.

Waterhoogte voor Keulen.

10 December: 9 voet, 1 duim.
11 December: 8 voet, 10 duim.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 12 Dec. 2 El 0 Palm 8 Duim; gewassen 0 Duim gevallen 12 D.
Den 13 Dec. 2 El 0 Palm 0 Duim; gewassen 0 Duim gevallen 8 D.

Advertentiën.

Heden overleed mijn hartelijk geliefde Echtgenoot, *JAN WILLEM TROOST*, in den ouderdom van ruim 36 jaren.

ARNHEM, den 10den December 1837. T. C. W. DE VRIES ROBBE, Wed. J. W. TROOST.

† † † De Notaris *J. O. H. KOLFSCHOTEN*, te *Arnhem*, als daartoe gecommiteerd, zal, op Woensdag den 27sten December 1837, des avonds om 6 uren, in het Logement *het Zwijnshoofd* aldaar, bij inzet veilen, om 14 dagen later, terzelfder uur en plaats, finaal te verkoopen:

Een HUIS en ERF, met OPENPLAATS en STALLING, van ouds *het Hooge Huis*, genaamd, staande te *Arnhem* in de Varkenstraat, gemerkt wijk C. 98 Kadastraal-Sectie O. No. 1759, belendende het pakhuis van den Heer *BAKKER* ter eene, en het erf van *KOPPENHAGEN* ter andere zijde.

Nadere informatiem te bekomen ten kantore van voormelden Notaris.

† § † De Notaris *NIJHOFF* zal, op Donderdag den 21sten dezer, 's morgens ten 10 ure, in *de Koude Herberg* onder *Oosterbeek*, publiek verkoopen: ruim 700 BEUKEN BOOMEN, ruim 40 vimmen DENNENHOUT, geschikt tot Boonenstaken en Tabakspijlen en eene partij Dennen BRANDHOUT, alles op *Kemperberg* en aan te wijzen door den Bouwman aldaar.

Verkooping by Executie.

Op Zondag den 17den December 1837, aanvangende des morgens om tien uur, zal, op de Bouwplaats *Kewwenwaard*, in *Korten-Oever*, onder *Brummen*, Arrondissement *Arnhem*, om contant geld worden verkocht een aanzienlijke INBOEDEL, bestaande in velerhande MEUBILAIRE GOEDEREN, KOPER, TIN, en IJZERWERK, LINNEN en PELLEN, velerlei BOUW, en MELKGEREEDSCHAP, WAGENS, KARREN, EEGDEN, enz. verder eene groote hoeveelheid welgewonnen HOOI en STROO voorts onderscheidene vimmen ongedorscht KOORN, als WEIT, ROGGE, BOEKWEIT, GARST, HAVER en PAARDEBOONEN, en eindelijk, zes PAARDEN, eenige VEULENS, twaalf stuks MELK- en drie Vette KOEIJEN, onderscheidene KALVEREN, twee BOLLEN, vier Vette VARKENS, en hetgeen verder ter Verkoop zal worden voorgebragt.

Arnhem, den 13den December 1837.

G. J. E. VAN CAMPEN, *Deurwaarder.*

† † † Op Maandag den 18den December 1837, des middags ten 12 ure, zal, op het *Hof van Justitie*, te *Arnhem*, publiek worden verkocht, eene zeer groote partij AFBRAAK en BRANDHOUT. — Des morgens voor den verkoop te zien.

Te Koop:

Eene Nieuwe BAROUCHETTE, naar den laatsten smaak bewerkt, en om te gebruiken met één of twee Paarden. Te bevragen bij *C. VAN DER SPEK*, Mr. Zadelmaker te *Arnhem*.

APELDOORN. — De Ondergeteekende heeft de eer te berigten, dat hij zich onlangs te *Apeldoorn* heeft gevestigd met eenen goed gesorteerden IJZERWINKEL, waarin alle Artikelen tot de minste prijzen te bekomen zijn.

B. TIDEMAN, Jr.

*** Bij *R. J. SCHIERBEEK*, te *Groningen*, is gedrukt en uitgegeven: *het tweede en laatste Deel* van het voor ieder Christen-Leeraar zoo onthebrlijk Werk, getiteld:

HET PROTESTANTSCH LEERAARSAMBT,

IN DESZELFS

GANSCHEN OMVANG:

een Handboek der Praktische Godgeleerdheid. Naar het Hoogduitsch van den *Prelaat J. HUFFELL*; *vertaald en omgewerkt* DOOR *J. BUSCHKEISER*, *Leeraar bij de Hervormden te Westerwijtwert.*

De prijs van het geheele werk, uit twee zware Boekdeelen bestaande, is *f* 11.00.

† § † Men biedt aan te verkoop een *EZEL*, met zijn GETUIG en een modern KARRETJE. Te bevragen bij *L. FAHRO* op het Oude Want te *Zutphen*.

Aan het BIBLIOGRAPHISCH INSTITUUT te *Amsterdam*, is uitgegeven en verzonden:
De Eerste tot Tiende Aflevering der Groot Kwarto-Uitgave en
De Eerste tot Twaalfde Aflevering der Klein-Kwarto-Uitgave van de

PRACHT-HUIS-BIJBELS,

met eene verbeterde spelling, naar de gewone Staten-overzetting. De *Groot-Kwarto* uitgave, versierd met 40 op staal gegraveerde Platen en eene Kaart van *Palestina*, in 40 afleveringen, ieder à *f* 1. — en de *Klein-Kwarto* uitgave, versierd met 30 op staal gegraveerde Platen en eene Kaart van *Palestina*, in 30 afleveringen, ieder à 45 Cents.

De buitengewoon talrijke inteekening, welke ons op deze BIJBELS te beurt is gevallen, betuigt de hooge waarde derzelven. Iederen beminnaar van het Goddelijk Woord wordt dus nog de gelegenheid geboden, zich van het kostelijkste Boek, dat er bestaat, te voorzien, en wel nog voor den Inteekeningsprijs tot nader berigt.

Door *BROESE EN COMP*, te *Breda*, is dezer dagen in 't licht gegeven:

I. DE MILITAIRE SPECTATOR. *Tijdschrift voor het Nederlandsche Leger. Zesde deel* No. 5, inhoudende: I. Iets over eenvormigheid of vaste bepalingen aangaande het *Situatie-teekenen*. II. Bladen uit het dagboek van eenen Koninklijken Saksischen Officier, welke de veldtogten van 1812 en 1813 in het 7de Fransche Legerkorps bijwoonde. (Vervolg van No. 4.) Het jaar 1813. III. Verslag van proeven, in 1837 bij *Breda* genomen, ter bepaling van de hoogte van aanleg met het infanterie-geweer, op de verschillende afstanden van het doel. IV. Eenige aanteekeningen en opmerkingen aangaande het gebruik der Galvanische Batterij, naar de Wollastonsche wijze toebereid, voor de ontsteking der Mijnen, door J. G. W. MERKES. V. Constantine en Bonjol. VI. Verscheidenheden. VII. Laatste benoemingen, overplaatsingen en veranderingen bij het Leger.

II. REGTSKUNDIG TIJDSCHRIFT, *voor het Notaris-Ambt ingerigt. Vierde Jaargang* No. 3. Inhoud. EERSTE AFDEELING. *Bijdragen.* Eenige vragen betreffende het regt van opstal. — Huwelijks-gemeenschap. — Testamentaire beschikkingen. — Vrijwaring.

DERDE AFDEELING. *Geregtelijke en Administratieve Beslissingen.* Autorisatie tot verkoop. — Cijnsen. — Huwelijkskontrakt. — Dotaal stelsel. — Vacatie-gelden van Vrederegters. — Faillissement. — Verkoopingen van vruchten te velde. — Hypotheken. — Verkoop van vast goed. — Mutatieregten. — Bekwaamheid van getuigen. — Bekrachtiging. — Borgtogt. — Regt van successie.

Dit Tijdschrift verschijnt op onbepaalde tijden, in 4 stukken 's jaars, voor den prijs van vier gulden.

Van den *Eersten*, *Tweeden* en *Derden Jaargang* zijn nog complete exemplaren, voor denzelfden prijs, verkrijgbaar.

III. TIJDSCHRIFT VOOR AANKOMENDE ONDERWIJZERS. *Tweede Jaargang*, 1837, No. 4. Inhoudende: I. *Aankondiging van nieuw uitgekomene Boeken.* Boekbeschouwingen. II. *Mengelwerk.* Voorlezing in eene algemeene vergadering van eenige Schoolonderwijzers-Gezelschappen. Door R. ROOR. Eene voorlezing bij de oprigting van een Onderwijzers-Gezelschap. *Camillus* en *Coriolanus*. Door H. VAN DEN BERG. Gemengde gedachten en gezegden. (Uit het Engelsch.) Door J. A. AUGUSTYN. Gewaarwordingen bij het ondergaan der Zon op eenen schoonen avond. Door H. P. K. De verheugde Leerlingen op den verjaardag van hunnen waardigen Leermeester. Door A. J. VAN DER AA. III. *Vragen* en *Opgaven.* Beantwoordingen en Oplossingen.

Dit Tijdschrift verschijnt in 4 Stukken 's Jaars; ruim 30 vellen kompressen druk bevattende, tegen den zeer geringen prijs, per Jaargang van *f* 2,00.

NEDERLANDSCHE STOOMBOOT-MAATSCHAPPIJ.

Dienst tusschen Rotterdam, Arnhem en Keulen,

Voor de Maand December 1837.

Van *Arnhem* naar *Rotterdam* den 15, 21, en 27 des morgens ten 9½ ure.

Van *Rotterdam* naar *Arnhem* den 16, 22, en 28 des morgens ten 7 ure.

Van *Arnhem* naar *Keulen* den 17, 23 en 29 des morgens ten 7 ure.

Van *Keulen* naar *Dusseldorf* en *Arnhem* den 14, 20, en 26, des morgens te 7 uur.

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.